

LILIA BOTOCHAROVA, *Plaques votives thraces de l'époque romaine*, în *Latomus*, XIX, 1, 1960, p. 125–129, pl. XIII, 1–3.

Se publică două fragmente de plăci votive de marmură dedicate cavalerului trac, provenite din cartierul de sud al oraşului Plovdiv, din Bulgaria.

Primul fragment de $12 \times 17 \times 2,5$ cm, jumătatea inferioară a unei plăci, reprezintă, în relief, calul mergînd spre dreapta şi piciorul drept al cavalerului, iar în partea inferioară a cadrului are o inscripţie închinată de către thracul Kotnos zeului Pluto. Identificarea zeului trac cu zeul Pluto fără atribute speciale — primul monument de acest gen din Tracia — dovedeşte atât caracterul chthonian al cavalerului trac, protector al fertilităţii şi al abundenţei, cît şi momentul

sincretismului religios al concepţiilor autohtonilor cu religia romană.

Fragmentul al doilea, partea superioară a unei plăci votive de 15×23 cm, reprezintă pe eroul trac tricefal, acoliţii săi, două adoroare, bustul zeului Sol şi Luna, iar pe marginea cadrului o inscripţie ştearsă. Analogia acestui fragment «traco-mitriac» cu un alt monument, descoperit în alt cartier al oraşului Plovdiv, arată că eroul trac nu era figurat numai sub forma zeului Pluto, ci şi sub aceea a Cerberului.

Autoarea constată că cele două plăci votive, dovezi concrete ale unei puternice tradiţii ale populaţiei autohtone, sînt în directă legătură cu concepţiile religioase populare ale tracilor de la Philippolis (Plovdiv) în epoca romană.

Ion Berciu

D. TUDOR, *La prétendue guerre de Caracalla contre les Carpes*, în *Latomus*, XIX, 2, 1960, p. 350–356, pl. XVII.

Se examinează atent, din toate punctele de vedere, cunoscutul monument epigrafic CIL, III, 14416 (= ILS, 7178), descoperit în 1899 la Ulpia Oescus şi dedicat de către Claudius Nicomedes, decurio la Tyras, lui Titus Aurelius Flavinus, primipilaris, distins de Caracalla cu gradul de ofiţer şi cu o recompensă de 25 000 de dinari ob *alacritatem virtutis adversus hostes C[arpos]*. Autorul reconstituie ultimul cuvînt — *C[arpos]* — din rîndul 13 al acestei inscripţii, pe baza căreia se emisese ipoteza, de către cei mai mulţi

istorici, a unui război al lui Caracalla împotriva carpilor, prin *C[ennos]*, trib germanic de la Rhin. Astfel, se lămureşte, în mod definitiv, printr-o argumentare strînsă şi o bogată bibliografie, în legătură cu funcţiunile civile onorifice ale lui Flavinus şi cu prezenţa lui Caracalla în Dacia, la Porolissum, în cursul anului 214, întreaga problemă asupra căreia persista de multă vreme o mare îndoială. Acest studiu, coroborat de acela al lui M. Macrea, *Apărarea graniţei de vest şi nord-est a Daciei pe timpul împăratului Caracalla* (SCIV, VIII, 1–4, 1957, p. 215–252) reprezintă o contribuţie importantă la lămurirea istoriei vechi a patriei noastre.

Ion Berciu

G. B. FEDOROV, *О двух обрядах погребения в черняховской культуре (по памятникам Молдавии)*, (Două rituri funerare în cultura Cerneahov — După monumentele din R. S. S. Moldovenească), în SA, 3, Moscova, 1958, p. 234–243.

În mai 1957, Institutul de Istorie a Culturii Materiale al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. şi

Institutul de Arheologie al Academiei de Ştiinţe din Ucraina au organizat la Kiev o sesiune consacrată problemei culturii Cerneahov de pe teritoriul U.R.S.S.¹ După această dată arheologii sovietici au început să publice în revista *Советская*

¹ O scurtă informare asupra comunicărilor şi discuţiilor din cadrul acestei sesiuni o face L. A. Golubeva, *Совещание посвященное проблемам черняховской культуры*, în SA, 4, 1957, p. 274–277.